

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง "ความสอดคล้องระหว่างการเรียนการสอนงานเลือกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 กับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดชลบุรี" มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างการเรียนการสอนงานเลือกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของครูผู้สอน กับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ในด้านเนื้อหางานเลือกที่ควรให้เด็กได้เรียนรู้ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติที่บ้าน และการนำความรู้ไปถ่ายทอดต่อบ้านของเด็กตั้งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

การสุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ ครูผู้สอนงานเลือกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 160 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 320 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

1. สํารวจโรงเรียนที่เปิดสอนงานเลือกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 เหมือนกัน ปรากฏว่ามีโรงเรียนจำนวน 80 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 312 โรงเรียน ในจังหวัดชลบุรี เปิดสอนงานเลือกเหมือนกัน 5 งานจากจำนวนงานเลือกทั้งหมด 79 งานคือ การประกอบอาหารสำหรับครอบครัว การประกอบอาหารจานเดียว การทำสวนผัก การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และงานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น เป็นของเล่น ของใช้ และของประดับตกแต่ง ผู้วิจัยเลือกศึกษาจากโรงเรียนดังกล่าว เพื่อให้ได้ความเห็นจากครู และผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามบนพื้นฐานเดียวกัน

2. สุ่มตัวอย่างประชากรครูที่สอนงานเลือกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียน 80 โรงเรียนตามข้อ 1 ชั้นละ 80 คน โดยขอให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้เลือกครูให้ชั้นละ 1 คน รวมตัวอย่างประชากรที่เป็นครูทั้งหมด 160 คน

3. สํารวจจํานวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตามลําดับในแผนพัฒนาการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ปีงบประมาณ 2532 (2532: 11) มีนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสํานักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี มีจํานวน 22,241 คน ฉะนั้นจึงได้ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นประชากรจํานวน 22,241 คน

4. ลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ปกครอง ตามเกณฑ์ที่ ประคอง กระณสูตร (2528: 8) ตั้งไว้ว่าในงานวิจัยเชิงสำรวจถ้าจํานวนประชากรมีขนาดเป็นหมื่นขึ้นไป จํานวนตัวอย่างประชากรที่ลุ่มตัวอย่างควรเป็นร้อยละ 1 ดังนั้นจึงได้ผู้ปกครองที่เป็นตัวอย่างประชากร 222 คน จากข้อ 1 มีจํานวนโรงเรียนจํานวน 80 โรงเรียน ก็จะได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ปกครองโรงเรียนละประมาณ 3 คน ผู้วิจัยเห็นควรให้เพิ่มจํานวนตัวอย่างประชากรเป็นโรงเรียนละ 4 คน เพื่อแบ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จํานวน 2 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จํานวน 2 คน โดยให้ครูผู้สอนงานเลือกชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 เป็นผู้เลือกให้โดยพิจารณาจากผู้ปกครองที่อ่านออกเขียนได้และสนใจการศึกษาพอสมควร รวมตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ปกครองทั้งหมด 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดําเนินตามลําดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหลักสูตร แผนการสอน และหนังสือกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตลอดจนเอกสาร วารสาร รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพทั้ง 5 แขนงงาน

2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือกในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี

3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ 2 มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามแยกเป็น 2 ชุด สำหรับครูผู้สอนงานเลือกในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จํานวน 1 ชุด และสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 อีก 1 ชุด ดังมีลําดับลําดับดังนี้

แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนงานเลือก

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนงานเลือก สาขาวิชา (วิชาเอก) ที่ได้ศึกษามา และ เหตุผลที่โรงเรียนใช้พิจารณาในการเปิดสอนงานเลือกต่าง ๆ รวมจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเลือก แบ่งเป็น 6 ข้อ คือ

- ข้อ 1 การเลือกสอนงานอาชีพจาก 5 แผนงาน
- ข้อ 2 การให้ความสำคัญในการสอนเนื้อหางานเลือกนั้น ๆ จำนวน 5 งาน
- ข้อ 3 การเน้นให้เด็กนำความรู้จากงานเลือกไปใช้ประโยชน์ที่บ้าน
- ข้อ 4 การสอนให้เด็กนำความรู้ไปถ่ายทอดต่อบ้าน
- ข้อ 5 ความต้องการในการเปิดสอนงานเลือกอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้สอนแล้วในข้อ 2 จำนวน 74 งาน
- ข้อ 6 งานเลือกอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2 และ ข้อ 5 ที่เห็นว่าควรจะต้องสอนให้เด็กได้เรียนรู้เพิ่ม พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนงานเลือก

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา เวลาที่อยู่อาศัยหรือทำงานในจังหวัดชลบุรี บ้านพักอยู่ในหรือนอกเขตเทศบาล การประกอบอาชีพ ความต้องการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น อาชีพที่ต้องการให้บุตรหลานประกอบต่อไปในอนาคต รวมจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้ปกครองในการเรียนงานเลือกของบุตรหลาน มี 6 ข้อคือ

- ข้อ 1 โรงเรียนควรจะต้องสอนงานอาชีพใดบ้างจาก 5 แผนงาน
- ข้อ 2 ความต้องการให้บุตรหลานได้เรียนเนื้อหางานเลือกจาก 5 งานเลือก
- ข้อ 3 การนำความรู้เกี่ยวกับงานเลือกมาใช้ประโยชน์ที่บ้านของเด็ก

- ข้อ 4 การนำความรู้เกี่ยวกับงานเลือกมาถ่ายทอดที่บ้านของเด็ก
- ข้อ 5 ความต้องการให้บุตรหลานได้เรียนงานเลือกได้อีกนอกเหนือจากที่ได้เรียนแล้วในข้อ 2 จำนวน 74 งาน
- ข้อ 6 งานเลือกอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2 และข้อ 5 ที่เห็นว่ามีความสำคัญและจำเป็นต้องให้เด็กได้เรียนรู้เพิ่ม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลักษณะของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมี 3 แบบคือ

1. แบบเลือกตอบ ให้เลือกตอบได้เพียง 1 อย่างและหลายอย่างจากหลายคำตอบ
2. แบบประเมินค่า ให้ผู้ตอบ เลือกตอบได้ตรงความต้องการและความเป็นจริงมากที่สุด
3. แบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี
4. นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจรายละเอียดและความครอบคลุมของเนื้อหา ตลอดจนภาษาที่ใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนงานเลือกในกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 6 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 6 คน ที่โรงเรียนวัดโป่งปากดง โรงเรียนบ้านเนินหลังเต่า และโรงเรียนบ้านลำมแยก แล้วปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากปณิธิวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี
2. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรีออกหนังสือนำถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดชลบุรี รวม 9 อำเภอ เพื่อแจ้งการอนุมัติและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำหนังสือนำพร้อมแบบสอบถามไปดำเนินการยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยขอให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ออกหนังสือนำถึง

โรงเรียนในสังกัดเพื่อให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอให้รวบรวมแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยได้จำหน่ายซองปิดแล้วแต่มีปีให้เรียบร้อยแล้ว

4. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดตามผลการเก็บข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ อยู่เสมอ ในกรณีที่แจกแบบสอบถามไปแล้วไม่ได้รับคืนตามเวลา ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง ในที่สุดได้รับแบบสอบถามคืน 460 ฉบับ จาก 480 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.83 แยกประเภทแบบสอบถามได้ดังนี้

4.1 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนงานเลือกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ได้รับคืน 153 ฉบับ จาก 160 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.62

4.2 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ได้รับคืน 307 ฉบับ จาก 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ของทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ของแต่ละรายการ และหาค่าร้อยละ และนำข้อมูลทั้งหมดเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 (ข้อ 2-5) ของทั้ง 2 ฉบับ มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า การเรียนการสอนงานเลือกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 มีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดชลบุรี ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for Social Science (SPSS = X 2.1) แล้วเสนอการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดค่าของการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อดังนี้ (ประคอง กระณกุล 2528: 70)

4.50 - 5.00	ต้องการมากที่สุด หรือมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด
3.50 - 4.49	ต้องการมาก หรือมีการปฏิบัติจริงมาก
2.50 - 3.49	ต้องการปานกลาง หรือมีการปฏิบัติจริงปานกลาง
1.50 - 2.49	ต้องการน้อย หรือมีการปฏิบัติจริงน้อย
1.00 - 1.49	ต้องการน้อยที่สุด หรือมีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 (ข้อ 6) ของทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับงานเลี้ยงซึ่งนอกเหนือจากหลักสูตรกำหนด เป็นงานที่มีประโยชน์แก่เด็กและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นควรให้เด็กได้เรียนเพิ่มและข้อเสนอแนะอื่น ๆ วิเคราะห์โดยนำมาเรียงลำดับจากข้อมูลที่มีผู้เสนอมากที่สุดไปหาข้อมูลที่มีผู้เสนอน้อยที่สุดตามลำดับ และนำเสนอข้อมูลในรูปของความเรียง